

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o realizácii krúžkovej činnosti v materskej škole v školskom roku 2007/2008

Súčasťou komplexných inšpekcií v materských školách (ďalej MŠ) v školskom roku 2007/2008 bola úloha so zvýšenou pozornosťou zameraná na kontrolu realizácie krúžkovej činnosti.

Cieľom úlohy bolo zistiť stav realizácie krúžkovej činnosti, jej zameranie, zapojenosť detí, personálne zabezpečenie, zaradenie do denného poriadku, kvalitu dokumentácie, vplyv na plnenie Programu výchovy a vzdelávania detí v materských školách (ďalej len Program), zabezpečenie bezpečnosti detí, vplyv na rozvoj osobnosti detí a iné zistenia, ktoré súviseli s realizáciou krúžkovej činnosti.

Krúžková činnosť sa realizovala v 151 z 241 kontrolovaných MŠ (62,6 %), v ktorých bolo 347 krúžkov. Prevažovalo oboznamovanie sa detí s anglickým jazykom (33 %), tanečné a hudobno-pohybové krúžky (22 %), výtvarné (16 %), literárno-dramatické a počítačové (po 6 %). Realizovali sa aj spevácke krúžky, oboznamovanie sa s nemeckým jazykom, keramický, hra na flautu, komunikačných zručností, lego dacta, korčuliarsky a náboženstvo, ktorých frekvencia bola podstatne nižšia (2 % – 3 %). Zastúpenie krúžkov: malý ochránar, malý zdravotník, malý remeselník, šikovné ruky, ľudové tradície, rozvoj tvorivého myslenia, pestovateľsko-chovateľský, hrová matematika a logopedický bolo nižšie ako 1 %. Ojedinele sa objavili krúžky grafomotoriky, relaxačných rozprávok a zdravotníckych cvičení, ktoré svojou podstatou nedopĺňali Program, ale prostredníctvom nich sa plnil obsah výchovy a vzdelávania, ktorý učiteľky mali realizovať priamo v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti, čo svedčí o tom, že v niektorých MŠ presúvajú zodpovednosť za plnenie obsahu výchovy a vzdelávania z priamej výchovno-vzdelávacej činnosti do krúžkovej činnosti, a poukazuje to na nedostatočnú kontrolnú činnosť riaditeľiek.

Počet krúžkov v MŠ bol ovplyvnený počtom tried. Pohyboval sa od 1 do 8, prevažovali MŠ, v ktorých sa realizovali 1 alebo 2 krúžky.

Do krúžkovej činnosti boli zapojené 3 – 6-ročné deti, všetky na základe záujmu rodičov, ojedinele aj deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Deti navštevovali spravidla 1, vo viactriednych MŠ 2 alebo viac krúžkov.

Podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti nespĺňalo viac ako 50 % externých lektorov, ktorí zabezpečovali oboznamovanie sa s anglickým jazykom. Pozitívom je, že ako lektorky anglického jazyka pôsobili aj učiteľky základných škôl, z ktorých všetky spĺňali podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti. Veľkú časť krúžkov viedli učiteľky MŠ, len špecificky zamerané krúžky – pohybové, tanečné, spevácke, logopedické, keramické a náboženstvo viedli profesionálni tréneri, tanečníci, umelci, logopédi a predstavitelia cirkví. Riaditeľky 6 % MŠ nedostatočne využívali kreatívny a odborný potenciál učiteľiek a uprednostňovali externých lektorov.

Z celkového počtu bolo 26 % krúžkov spoplatnených. Prehľad o poplatkoch viedli spravidla lektori. Finančné zabezpečenie krúžkov v súkromných MŠ tvorilo súčasť poplatku dieťaťa za pobyt v MŠ.

V 10 % MŠ sa krúžková činnosť organizovala v dopoludňajších hodinách po ranných hrách, po skončení zamestnania/didaktickej aktivity, počas výchovno-vzdelávacej činnosti a pred pobytom vonku, v 79 % MŠ sa realizovala v popoludňajších hodinách v čase záujmovej

činnosti, pobytu vonku a v čase odpočinku. Iba ojedinele sa realizovala bezprostredne po konzumácii obeda. Po skončení prevádzkovej doby sa realizovala v 11 % MŠ.

Vo väčšine kontrolovaných MŠ bola zakomponovaná do plánov práce a do vnútorného poriadku. Dokumentácia bola vedená učiteľkami, obsahovala písomné prihlášky rodičov, časový harmonogram, zoznamy a evidenciu detí. Hodnotenie z hľadiska rozvoja detí sa robilo iba v niekoľkých MŠ, avšak bez konkretizovania vplyvu krúžkovej činnosti na rozvoj ich osobnosti. V dokumentácii o lektoroch boli založené kópie o odbornej a pedagogickej spôsobilosti a prehlásenia lektorov o zodpovednosti za bezpečnosť a zdravie detí v čase účasti na krúžku v 60 % kontrolovaných MŠ. V ostatných MŠ bola zabezpečená bezpečnosť detí prítomnosťou učiteľky príp. účasťou rodiča, v ojedinelých prípadoch za bezpečnosť detí zodpovedali len lektori.

Realizácia krúžkovej činnosti vo väčšine MŠ bola v súlade s plnením Programu, obohacovala ho a vhodne dopĺňala. Jej kontrola sa vykonávala len sporadicky alebo vôbec. Plynulosť výchovno-vzdelávacej činnosti negatívne ovplyvňovala len v niekoľkých MŠ. Môžeme konštatovať, že táto forma činnosti pozitívne vplývala na rozvoj osobnosti, zručností, talentu a nadania detí. Rozvíjala ich špeciálne schopnosti, kladla základy pre budúcu orientáciu ich záujmov a vývoj špecifických schopností. Jej výsledky sa prezentovali výzdobou priestorov MŠ, vystúpeniami pre rodičov, verejnosť, ukázkami v rámci dní otvorených dverí, účasťou na výtvarných a speváckych súťažiach, koncertoch a výstavách. Na regionálnej úrovni sa MŠ zapájali do prednesu poézie a prózy. Deti získali za svoje výtvarné práce a prednes rôzne ocenenia v rámci mesta, regiónu a Slovenska. Výtvarné práce uverejňovali v detských časopisoch Včielka a Vrabček aj v odbornom časopise Predškolská výchova.

Záver

Z 217 kontrolovaných MŠ 151 vytváralo podmienky na realizáciu krúžkovej činnosti na základe záujmu rodičov. Najfrekventovanejšie krúžky boli oboznamovanie detí s anglickým jazykom, tanečné a hudobno-pohybové, výtvarné, literárno-dramatické a počítačové. Ojedinele sa objavili krúžky, ktoré svojou podstatou nedopĺňali Program, ale nahrádzali plnenie obsahu výchovy a vzdelávania, ktorý mali plniť učiteľky v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti. Deti vo veku od 3 – 6-rokov navštevovali 1 alebo 2, ojedinele aj viac krúžkov. Prevažná väčšina externých lektorov anglického jazyka nespĺňala požadované podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti. Pri realizácii krúžkov sa len ojedinele zistilo nedodržanie psychohygienických zásad a minimálne narušenie plynulosti výchovno-vzdelávacej činnosti. Krúžková činnosť bola prevažne zakomponovaná v pláne práce školy a vo vnútornom poriadku, absentovala jej kontrola a systematické vyhodnocovanie. Výsledky boli prezentované rôznymi formami, dobré výsledky dosiahli deti najmä vo výtvarných súťažiach.

Krúžková činnosť pozitívne ovplyvňovala osobnostný rozvoj detí, ich špeciálne schopnosti a obohacovala obsah Programu výchovy a vzdelávania, nebola iba formálna. Rodičia krúžkovú činnosť podporovali, mali o ňu záujem. V mnohých prípadoch jej realizácia dotvárala dobré meno MŠ.